

geneesmiddelen en geneeswijzen in de lekenpers was mij bekend. Daar deze reclamerichting buiten mijn beschouwingen viel, heb ik ter wille van de strafheid van mijn betoog kortweg gezegd, dat de lekenpers vrijwillig door organen heeft getracht, advertenties van gevaarlijke geneesmiddelen te weren. Dit is inderdaad een gesimplificeerde voorstelling, zoals SCHUURMANS STEKHOVEN toelicht. Ik had ook nog kunnen vermelden, dat het *Tijdschrift* nagenoeg alleen advertenties opneemt van firma's die aan de „Pharmaceutische Handelsconventie” deelnemen. Details heb ik evenwel weggelaten.

Amsterdam, 2 januari 1958

J. R. PRAKKEN

BRIEFWISSELING

VOORRAAD EERSTE BUNDEL CAPITA SELECTA UITGEPUT

De lezers wordt medegedeeld dat onze voorraad gebundelde *Capita Selecta* Dl. I (1952-1954) geheel is uitgeput.

Amsterdam, 17 januari 1958

REDACTIE

BERICHTEN

BUITENLAND

WERELDBERICHTEN. — **FILM TEGEN ALCOHOLISME.** „To your health” is de titel van een in Engeland in opdracht van de Wereldgezondheidsorganisatie vervaardigde tekenfilm, bestemd te dienen ter bestrijding van het alcoholisme. Er zijn twee formaten (16 en 35 mm); de teksten zijn in het Frans, Engels en Duits gesteld. De film is aan te vragen bij de Division of Public Information, WHO, Palais des Nations, Genève (*Chron. Wld. Hlth. Org.*, okt. 1957, bl. 324).

AUSTRALISCH NIEUW-GUINEA. — **EEN TOT NOG TOE ONBEKENDE ZIEKTE VAN HET CENTRALE ZENUWSTELSEL.** Onderzoekers bestudeerden 114 lijdende aan een volgens hen tot nog toe onbekende ziekte, endemisch in een gebied van Australisch Nieuw-Guinea. De bevolking noemt haar „Koeroe”, hetgeen betekent „angstig zijn” en „rillen”. De verschijnselen berusten op een degeneratieve aandoening van het centrale zenuwstelsel (cerebellum, thalamus, pons enz.), die zich eerst door ataxie, vervolgens door een tremor van romp, hoofd en ledematen openbaart; reflexen en gevoel zijn ongestoord en er is geen koorts. De ziekte verloopt dodelijk, gewoonlijk binnen 3 tot 6 maanden; ze doet zich op alle leeftijden voor, in het bijzonder bij het vrouwelijke geslacht.

Koeroe is tot nog toe slechts bekend in een klein berggebied (5000-7000 voet), zuidelijk en oostelijk van het Michael-gebergte (12.500 voet) in het zuidelijk gedeelte van de oostelijke hooglanden van Australisch Nieuw-Guinea. De gehele bevolkingsgroep waarbinnen de ziekte heerst, omvat slechts 15.000 inwoners. Men schat het aantal jaarlijks voorkomende gevallen op ongeveer 150; enige groeppvorming naar familie of stam is onmiskenbaar. Kweekproeven met glycerine-materiaal bleven negatief (*New Engl. J. Med.*, 1957, bl. 974).

DENEMARKEN. — **RÖNTGENSTRALLEN IN DE SCHOENENWINKEL.** De „shoe-fitting fluoroscope” is thans op heterdaad betrapt. Een 56-jarige vrouw toonde een typische röntgenstraal-dermatitis met zweervorming aan de rechtersoet; de eerste verschijnselen zouden zich ongeveer zes jaar geleden aan de mediale zijde van de rechter grote teen hebben voorgedaan. Het bleek dat de patiënt sedert ongeveer tien jaar in een schoenenwinkel 15 tot 20 maal per dag het röntgen-toestel bediende, en dat er in de loden bescherming van het toestel een belangrijk lek was. Niet slechts de bedienende

verkoopster werd getroffen; door het lek passeerde een krachtige dosis stralen in de richting van de buik van de klant (*Brit. med. J.*, 7 dec. 1957, bl. 1344).

ENGELAND. — **DE „NATIONAL HEALTH SERVICE” IN 1956.** De totale uitgaven ten behoeve van de geneeskundige dienst van Engeland en Wales bedroegen over het jaar 1956 £ 535 miljoen, dit is ongeveer £ 40 miljoen meer dan in 1955. Het aantal behandelde patiënten steeg met 2,4 pct en de wachtlijst daalde tot 431.000 patiënten, het laagste cijfer sedert het begin van de dienst. De verbetering werd verkregen door verkorting van de gemiddelde verpleegduur. Door toenemende samenwerking van huisartsen blijft het karakter van de algemene praktijk zich wijzigen. In 1952 leefde ongeveer 20 miljoen van de bevolking in „adequately doctored” gebieden; dit cijfer steeg tot 35 miljoen. Een betere verdeling van de geneeskundige hulp openbaart zich ook in een geleidelijke afnemende van de zeer grote praktijken (3000 en meer ingeschrevenen). De uitgaven voor de geneesmiddelen blijven stijgen. Opmerkelijk zijn daarbij de grote verschillen. Als uitersten noemt het verslag Wigan (£ 2. os. 4d. gemiddeld per ingeschreven persoon per jaar) en Huntingdonshire (16s. 2d). Regionale „medical officers” bezochten 692 praktizerende collega's „in order to discuss their prescribing” en aan velen werd een brief gestuurd met het verzoek hun best te doen zonder schade voor de behandeling de onkosten voor geneesmiddelen te verlagen (*Brit. med. J.*, 7 dec. 1957, bl. 1359).

— **GEESTESSTOORNIS ALS REDEN TOT ECHTSCHIEDING.** Op dit ogenblik wordt echtscheiding in geval van geestesstoornis aan de echtgenoot of echtgenote slechts mogelijk gemaakt, indien de patiënt ambtelijk krankzinnig is verklaard. Thans is een amendement in het Lagerhuis aan de orde, dat ook de psychiatrische behandeling van een patiënt die zich vrijwillig onder behandeling heeft gesteld, tot wettige grond van echtscheiding verklaart (*Lancet*, 14 dec. 1957, bl. 1235).

— **INFLUENZA ALS DOODSOORZAAK.** In het algemeen stedelijke ziekenhuis te Stoke-on-Trent (North Staffordshire) werden ter gelegenheid van de influenza-epidemie in september-oktober 1957, 46 lijkopeningen verricht: 35 mannen en 11 vrouwen (in hoofdzaak patiënten ouder dan 40 jaar). In 37 gevallen werd pneumonie vastgesteld; te voren bestaande aandoeningen — chronische longziekte, reumatische carditis en hypertensie — waren zeer frequent; 29 patiënten hadden een vergroting van het hart, die slechts ten dele door chronische hartziekte of longziekte kon worden verklaard. In 8 gevallen werd influenza-virus gekweekt, in 15 gevallen *Staphylococcus aureus*, in 1 geval *Haemophilus influenzae* (*Lancet*, 14 dec. 1957, bl. 1224).

— **SIR WILLIAM OSLER.** Een bloemlezing uit OSLERS geschriften verscheen uit de afdeling voor universitaire gezondheidszorg van de universiteit van Edinburg. De samensteller koos beschouwingen over de student in de geneeskunde, de hoedanigheden die aan de goede geneesheer eigen zijn, het medische beroep, de klinische jaren, de huisarts en het bijeenbrengen van een bibliotheek (*Lancet*, 14 dec. 1957, bl. 1206).

— **FELLOWSHIP FOR FREEDOM IN MEDICINE.** In de jaarvergadering van de vereniging van ongeveer 2000 geneeskundigen die zich blijven verzetten tegen de in 1948 ingestelde rijksgeneeskundige dienst (National Health Service) werd naar gewoonte menig hartig woord gesproken. Men uitte zijn ergernis over de telkens herhaalde verklaring van politici en propagandisten, dat de Britse dienst „the envy of the world” is. Dat deze verklaring misleidend is, blijkt reeds hieruit, dat geen enkel land het voorbeeld van Engeland